

Reglur Seðlabanka Íslands um gjaldeyrismál

Sigríður Logadóttir

Tilgangur hafta

- Stöðva tímabundið gjaldeyrisútfærslu sem truflar gjaldeyrismarkað í endurfærslu – skapa frið meðan markaðurinn er viðkvæmur
- Miklar stöðutökur erlendra aðila í krónuverðbréfum sem veldur hættu á fjármagnsflóttu þegar leiðir opnast
- Reynt að hamlar gegn því að krónueignum erlendra aðila verði skipt fyrir gjaldeyri
- Mikil gengislækkun hefur alvarleg áhrif á skuldsett heimili og fyrirtæki og eykur verðbólgu
- Höftin er hægt að afnema í áföngum þegar aðstæður leyfa (afgangur á viðskiptajöfnuði)
- Tímabundin aðgerð sem reynt verður að afnema sem fyrst

Aðdragandi / regluverk

- Tilmæli Seðlabankans 10. okt. 2008
- Efnahagsáætlun ríkisstjórnar, Seðlabanka og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins
- Lög nr. 134/2008 um breytingu á lögum nr. 87/1992 um gjaldeyrismál með síðari breytingum
- Reglur Seðlabanka Íslands nr. 1082/2008 um gjaldeyrismál
- Nú reglur nr. 1130/2008

Vöru og þjónustuviðskipti óheft

- Engar takmarkanir eru á gjaldeyrissölu vegna vöru- og þjónustukaupa
- Vextir, afborganir, laun o.þ.h. má flytja úr landi
- Takmarkanir á úttekt í reiðufé
- Sýna þarf fram á að úttektir af gjaldeyrisreikningum séu vegna leyfilegra viðskipta

Bráðabirgðaákvæði gjaldeyrislaganna

Fjármagnshreyfingar

- Viðskipti og útgáfu verðbréfa, hlutdeildarskírteina í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum, peningamarkaðs-skjala og annarra framseljanlegra fjármálagerninga.
  - Bann við útgáfu og sölu fjármálagerninga þar sem uppgjör fer fram í öðrum gjaldeyri og króna er einn af þeim
- Innlegg á og úttektir af reikningum í lánastofnunum.
  - Bann við úttekt af reikningum hér á landi vegna fjármagnshreyfinga milli landa
- Lánveitingar, lántökur og útgáfu ábyrgða sem ekki tengjast milliríkjaviðskiptum með vöru og þjónustu.
  - Takmarkaðar lántökur og ábyrgðir
- Inn- og útflutning verðbréfa og innlends og erlends gjaldeyris.
- Framvirk viðskipti, afleiðuviðskipti, viðskipti með valrétti, gjaldmiðla- og vaxtaskipti og önnur skyld gjaldeyris-viðskipti þar sem íslenska krónan er annar eða einn gjaldmiðlanna.
  - Afleiðuviðskipti takmörkuð
- Gjafir og styrkir og aðrar hreyfingar fjármagns hliðstæðar þeim sem taldar eru upp í 1.–5. tölul.

Skilaskylda á gjaldeyri

- Öllum gjaldeyri skal skila
- Ekki söluskylda - heimilt að varðveita á gjaldeyrisreikningi
- Skilaskylda nær ekki til innlendra aðila sem búsettir eru erlendis vegna náms og starfa
- Skilaskylda er nauðsynleg - án hennar yrðu höft á fjármagnshreyfingar óvirk við núverandi aðstæður
  - Fjárfestar gætu selt krónur beint til útflytjenda vöru- og þjónustu

Eftirlit og viðurlög

- Seðlabankinn hefur almennt eftirlit með lögnum
- Fjármálaeftirlitið rannsakar þau mál sem Seðlabankinn tilkynnir eftirlitinu
- Viðurlagaákvæði sambærileg ákvæðum laga á fjármálamarkaði
- Stjórnvaldssektir